

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 04348

VEYTIK UN FREYD

Hadasa Rubin

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

הדסה רובין
וויטיק און פרייד

הדסה רובין

זייטיק און פרייד

ווארשע 1955

פארלאג "יידיש בוך"

HADASA RUBIN
BÓL I RADOŚĆ
Wiersze

Redaktor: D. SFARD

רעדאקטאר: ד. ספארד

Okladkę projektował: I. REJZMAN

הילע געצייכנט: י. רייזמאן

Printed in Poland

Wydawnictwo „Idisz Buch“

Warszawa, Nowogrodzka 5

Nr zam. 5915. Nakład 5.500 egz. Druk ukończono w grudniu 1955 r.
Ark. druk. 4,5. Ark. wydawn. 1,5. Papier rotogr. III kl. 61 x 86 cm. 90 g,
Druk. RSW „Prasa“, Warszawa, Tarczyńska 8. B-6-52865

א ליד

מ'איז ווייט נאך האלבנאכט. כ'בין נישט מיר.
מיין יעדער חוש איז נואך און אפן.
מ'האט ערשט נאר וואס פון מיר א ליד
זיך אפגעריסן און אנטלאפן.

א ניגון ציטערט בלויז אין מיר,
ווי ווייטע מרים — אלץ בלויכער, בלויכער.
ניין, קיינער קלאפט נישט אין מיין מיר,
ניין, קיינער שטייט דארט נישט אן שמיכל.

אנטקעגן איבער ברענט א שויב.
איד קוק זיך איין מיט שרעק און ליבע:
מיין ווארט האט אפשר צוגעדריבט
די רי פון הייז אנטקעגנאיבער.

נאך האלבער נאכט איז פרייה, ווי גליק.
זי נידערט מילד מיין מי צו בענטשן.
א, זאלסט, מיין ליד, נישט קומען צ'דיק,
א, זאלסט פארבלייבן צווישן מענטשן.

א ניגון ציטערט נאך אין מיר,
ווי ווייטע מרים — אלץ בלויכער, בלויכער.
זאל דינע זיין א פרעמדנס מיר,
און עמעצנס זאל זיין דיין שמיכל.

ביסט ווידער דא...

קלאפסט ווידער און אין מיין הארץ, ווי אין א מיר,
און רופסט מיך שמיל און דעסט אויף „דו“ צו מיר.

איך האב אזויפיל מאָל געבוטן די אַדרעסן.
נאָר טרעפסט צו מיר. דו ווילסט מיך נישט פאַרגעסן.

ביסט ווידער דאָ. ווי שטענדיק — אַלט און ניי.
גרינהאַרטיקער, בלוואויגיקער, דו מיינער אומרוימאין.

ביסט ווידער דאָ. וואָס ווילסטו זאָגן מיט דיין קומען?
אז אין מיין הארץ איז נאָר פאַרזאָן און אַרם פאַר בלומען.

פאַר גרויסע פייערן, פאַר טרוימען און פאַר שמרייט.
אַז דער קאַליר פון מיינע אויגן איז די צייט,

וואָס שלאָגט זיך אָפּ אין זיי און ווערט נישט אויסגעלאָשן? —
ס'איז יעדער מאָל געוועזן דאָך מיט בלוט פאַרגאַסן.

אזויפיל טרוימען נישט דערבענקט, אזויפיל אויסגעווייטיקט.
יאָ, גרינער מאין, דו ביסט מיר שולדיק קרוימן —

ס'דאַרף יעדער מענטש אַמאָל דאָך אַלט זיין אַכצן יאָר...
צינד איצטער און דעם שניי אויף מיינע האָר,

פיל און מיט ליכט איצט מיינע אויסגעשמרעקטע הענט,
איך וויל נאָך ווערן טויזנט מאָל פאַרבּרענט

פון גרויסער פרייד, פון נישט געצויממע גליקן.
ווי רעגנבויענס זאלן הענגען מיינע בריקן —

דאס הארץ איז שטארק און זאגט נאך נישט: צו הויך...
דורך שמורעס-זואלקנס וויל איך, נישט דורך הויך,

די זון דערלאנגען אין איר רוימסמן גלי.
א, גרינער מאי, צעקלינג די לופט מיט פיגל-איבערפלי,

איך וויל דעם שטילסמן רוף פון קנאספ צו בלוס דערהערן.
ב'וויל כאפן פאלנדיקע שמערן.

צוריק זיי ווארפן אינעם בלויזן אויבנאן,
זיי ב'האב אמצאל אויף דראט פאררווארפן אונדזער פאן.

איך וויל נישט אנווערן שוין מער קיין שמראל, קיין שמערן.
האסט מיר געקארגט אמצאל אפילו טרערן —

מיין בליק זאל בלייבן שארף, דאס שמאלצע הארץ — ווי שמיין,
א, גרינער מאי, ביסט שולדיק מיר געלעכטער און געוויין.

א באגעגעניש

איך האב זי באגעגענט היינט אין טרעמזוי —
א בוך אין דער האנט און צעעפנטע אויגן.
א גאס נאך א גאס איז געלאפן פארביי — — —
איך האב דאך דאס זיימל פון ביכל פארבויגן

אמאל אין א מיטנאכט, ביים שיין פון א ליכט.
דאס הארץ אין דער ברוסט — א צעשראקענער פויגל.
מיין ווינקל צוקאפנס פון שאמן געדיכט,
און לויטערע הימלען — א דאך פאר די אויגן.

לויט מיר נישט פאר נאך, מיין מיידל, דיין פלאץ —
איך האב דאך נישט לאנג דיר מיין ארט אפגעטראפן.
אן ווייטיק פארשמעקט זי, מיין בלוט אין דיין לאץ,
געלאזן פאר זיך בלויז א ליכטיקן שאמן.

און אויב כ'קאן נאך גיין האנט ביי האנט מיט דיר, פריינד,
און טרינקען די אויגענע שיין מיט די אויגן,
איז דערפאר, ווייל אין ברוכט קלאסט נאך האסטויקער היינט
דאס פלאטיקע הארץ — מיין צעשראקענער פויגל.

ווייטיק און פרייד

איך זייל דעם מעם פון רו דערפילן —
מי פרייד, מי ווייטיק מוען אלצאיינס וויי.
כ'זייל זיין פון נויסן צווישן די שטילקייט,
די שטילע בלויקייט פון אן ערשמן שניי.

נאָר וואָס געשעט מיט מיר שוין ווידער?
פאַרשטאַרצטע פינגער לעכערן מיין הויט,
זיי בלעטער פאלן אָפּ און וועלן לידער.
ס'איז אפשר רו דער ערשטער קלאַנג פון מויט?

ניין, כ'זייל מיט קיינעם זיך נישט ביימן.
כ'זייל ביז צום לעצטן אַמעס זיין א מ ע נ ש.
די פרייד איז מיינע און די ליידן,
צי כ'בין מיט זיי פאַרשאַלטן, צי געבענטשט.

ערב מאי

רייסט אויף די טיר מיין ליכטיק ליד
מיט לויכמן גאנג, מיט גיכע שריט.
אין אויגן — שיין, און גאלד אין האר,
מיט גלעקעלעך פון זיבן יאר —
— קום, מצמע, אנמקעגן דעם מאי...

צויל איד איבער אויף גיך מיין פארמעג —
'ארן צו יארן און מעג צו מעג.
פאלט אויף מיין שמערן א פאסמעלע גרוי,
זיי זילבערנער אש, זיי פארפרוירענער טוי —
זיי גייט מען אנמקעגן א מאי?...

נאך ס'גליט א הענטל אין מיין האנט,
דער פייכטער בליק איז מיר באקאנט,
דער אומגעדולד — אין יעדן גליד.
א צווייגל בענקט אזוי נאך צווייט —
— קום, מאכטער, אנמקעגן דעם מאי....

שפאנט איבער גאסן א מוטער מיט קינד.
א ווינט הינטער זיי און פון פארנט א ווינט.
און איבער די קעפ, זוי א ים, זוי א סמעפ,
א הימל, און שטראלן זיי ליימערס, זיי טרעפ —
זיי שטייגן אנמקעגן דעם מאי,

--- וואס גלאנצט דאָרט, מאַמע, אויפן ראַנד?
--- דער שענסטער פּאַלאַץ אין מיין לאַנד.
--- פאַר וועמען ווערט ער צוגעגרייט?
--- מיין קינד, ס'וועט קלינגען דאָרט דוין פרייד ---
מיר גייען אַנטקעגן דעם מאַי.

שפּאַנט איבער גאַסן מומער מיט קינד.
אַ ווינט הינטער זיי און פון פאַרנט אַ ווינט.
און נאָך אַ צעשויבערמס --- צוזאַמען שוין דריי ---
אַ ווינטל-געשווינדל, און אַמעס פון מאַי,
אַ הילכיקער אַמעס פון מאַי.

--- דאָ וועלן וואַקסן כלומען העל,
--- דאַס איז פון נייעס הויז אַ שוועל.
--- זע, דאָרטן בוים מען אַ פּאַבריק.
--- ס'וועט וווינען דאָ דוין מי און גליק ---
--- קום, מאַכטער, אַנטקעגן דעם מאַי.

שפּאַנען זיי ביידע דורך פּרילינג-פאַרזיי.
גיי ווייס, ווער ס'איז יונגער, ווער עלטער פון זיי?
אַז ליכט האַט פאַרגאַסן מיט גינגאַלד די האַר-
זיי טראַגן אין אויגן די מאַיאַיקע וואַר ---
זיי גייען אַנטקעגן דעם מאַי...

טאמע-מאמע

זי שטייט צווישן אייך שמוערהיים און דערשראקן.
דאס נעזל באדעקט מיט א שימערן שווייס.
ווארפט אפ פונעם שטערן פארעקשנמע לאקן —
זי ווייסט.

דאס נאכטהעמל הייבט זיך גיך-גיך, ווי איר אַמעס —
איר ערשטע צערויסענע, שלאפלאזע נאכט.
זוי רויב-פייגל ווארפן זיך אן אויף איר שאַנס —
זי שטייט צווישן אייערע שאַנס פארמאכט.

די אויגן — זיי הענגען אויף אייערע טוילער.
ס'אכטמילדקע הארץ שטרענגט זיך אן צו פארשמיין.
א חיילע, גרייט צו א שפרונג יעדע טוילע.
די טיר צו פארשמעלן מיט אייגן געוויין.

ווער ווייסט, וואס אין אייערע רייד אין פארבארגן!
די גרעסטע געפאר אין פאר איר איצט — די שוועל.
זי טויל, און איר טאמע זאל בלייבן. און מארגן
זאל ליגן ווי שמענדק אין שאַנס זיין פארמפעל.

אין ווינקל, לעס בעט, זאלן שמיין זיינע שמעק-שיד,
אזוי ווי זיי שטויען דארט דואק אצינד.
אין אונט, ווען ערב-שלעף צימערט און שרעקט זי,
רעדט זי צו זיי, און דער פחד פארשווינדט.

זי וויל, ווי ביי איצמער, אים לויפן אנמקענן,
ווען ס'הילכן באקאנט אויפן הויף זיינע מרים.
צו וואס פאר א היים און מיט וואס פאר א וועגן
וועט ער איצט גיין פון דער ארבעט צוריק?...

זי וויל... און דאס הארץ, ווי א גלאק — קלאפט אלץ העכער.
אין שאטן רייסט האסטיק זיך אפ פון דער וואנט.

די נאכט, ווי א קאץ, קריכט פארטייעט פון דעכער.
און לעקט מיט רחמנות א קינדערשע האנט. — —

פירסט, מאמע, דאָס קינד ביי דעם הענטל...

פירסט, מאמע, דאָס קינד ביי דעם הענטל —
פארשנעלער אזוי נישט די מרים.
עס גייט נישט, דאָס קינד, נאָר ס'לויפט מיט
און מיינט, אז אזא איז די וועלט שוין...

איך ווײס, אפשר ביסטו גערעכט נאָר
מיט מאמישן, קלוגן געפיל? —
דו לערנסט עס לויפן צום ציל
און לערנסט אַנטלויפן פון שלעכטן.

ניין, שלעפּ נישט דאָס קינד ביי דעם הענטל
אין רימס פון דיין גיכן געדאנק.
פארגיין אים זיין קינדערשן גאַנג
דורך העלע, פאַרכישופטע וועלטן...

א קינד האט פארבלאנדזשעט...

צום אנדענק פון מייע דערמאָרדעטע —
פאניע און צילקע רובין

פון סומל, פון גאס, פון מיט-מאָניקן רוש
רייסט זיך א קינדערשער יאָמער אַרום:
מאַמע!

גיט זיך א וואַקל די גאס און א וויג.
דער סומל בלייבט שטויב, הייבט זיך אויף, פאלט צוריק —
מאַמע!

נאָר עמעצער פירט שוין דאָס קינד און פּרעגט אויס,
ערגעץ צעפּראַלט זיך א מיר פון א הויז —
די מאַמע!

שמיכל און שרעק און א שטרעף-וואַרט א פרומס.
און ס'נעמט מיך דער סומל שוין ווידער צרום.
נאָר מיין האַרץ —

וואָס ווילסטו, מיין האַרץ? — — — ערגעץ בלאַנדזשעט א קינד,
ערגעץ רופט עס זיין מאַמע, נאָר ס'ענטפערט א ווינט
דעם קינד.

נישטאָ שוין די מאַמע — א בלוטיקער פּלעק.
באַזונדער דער שמיכל, באַזונדער די שרעק.
באַזונדער.

ווער וועט עס נעמען, דאס קינד, אויף די הענט
און ברענגען דער מאמען, וואס איז שוין פארברענט,
איר קינד?

וואס קלאפטו, מיין הארץ, אזוי ווייטיקלעך-ניד? —
איך וועל טראגן די פיין אזוי לאנג, ווי כ'שראג דיר,
אזוי לאנג.

אומגעטום, ווי א מערדערשער. שמואל בלויבט שמוין,
דער איך מיין טעכטערלס זוי, דאס געוויין
פון א קינד.

איך ווייס נישט פון גליק און איך ווייס נישט פון רח,
עס צאפלט א ווייטיק און שנאה, ווי דו,
אין מיין ברוסט.

וואס ווילסטו, מיין הארץ? וואס מאנסטו ביי מיר? —
איך וועל היטן פון פייער די שוועל פון מיין מיר,
איך וועל היטן.

אין מיט-טאגיקן רוש, אינעם ריח-פון שווייס
כ'האב געפונען מיין קראפט, נאר איך וויל נישט קיין טרייסט —
איך וויל נישט פארגעסן.

רעבי און מיכאל ראָענבערג

„עפן זיי, מאמע, דו הערסט נישט? — זיי קלאפן...“
ס'איז האַלבענאַכט. לבנה באַזילבערט די קישנס
און קאַפעט מיט מילך-שיין, מיט אומרו-ליכט קאַפעט.
„דערקענסט זיי נישט, מאמע? — ס'איז רעבי און מיכאל...“

„עפן זיי, מאמע. זיי שטייען פארשמאכטע.
די פיסלעך אין זונדן, צערניסן די קליידער.“
לבנה — אַ קאַלטע, אַ גאַנצע, פארמאכטע,
הענגט איבער קינדערשן, הייסן געלעגער.

„עפן זיי, מאמע, זיי קומען פון וויימנס,
זיי קומען פון בענקשאפט-לאַנד, זוכן אַ מאמע...“
בלוי-גרינס פון הימל גלאַנצט ריין, אויסגעלייטערט,
און ס'וויל די לבנה נישט רירן פונדאנען.

„עפן זיי, מאמע. עס יאָגן זיי מערהער,
דו זעסט נישט דאָס פייער? הערסט נישט געשרייען?...“
שטרעלן פארגליווערטע — שאַרפן פון שווערדן
שפאלטן די ערד און דעם הימל אויף צווייען.

„עפן זיי, מאמע, און מיליע צום האַרץ צו.
זאָג צו זיי: מיינע, זאָג צו זיי: ק י נ ד ע ר...“
צוויי שטערן זיי פלאַמען, זיי פלאַמען רויט-שוואַרצע
פאלן אראָפּ, טויכן-אויף און פארשווינדן.

אַ, ווען ס'זאל קאַנען דיר זאָגן, זיי געטע:
„בלייב רואיק, מיין קינד“ — נאָר דאָס קאָן איך נישט זאָגן,
איך וויל נישט, ס'זאל ווערן מיין האַרץ אַ פאַרעמער
פון דעם, וואָס עס טראַגט — וואָס עס קאָן נישט דערטראַגן.

צום דיכטער נאזים היקמעט *

איך האָב דערהערט פון טויזן קינד
דאָס שטילע קלאַפן אין מיין פיר.
פון קינד, וואָס האָט ווי אַ פּאַפּיר
געברענגט אויף היראַשימעט ווינט.

איך האָב דערהערט און בין ארום
צום קינד, וואָס איז אַ הייפל אש.
צו גיין זיין וועג פון גאַס צו גאַס
און מיט זיין רוף — פון הויז צו הויז,

נאָר כ׳האַב דאָס קינד שוין נישט דערקענט,
און נישט דערזען דאָס הייפל אש —
אַ מענטשן-כוואליע האָט מיין גאַס
פאַרפלייצט מיט טויכן אין די הענט.

זיין צאַרמע שטים כ׳האַב נאָר דערהערט
אין צאַרנדיקן מענטשן-רעש:
פון קינדער זאל נישט ווערן אש,
קיינמאַל קיין היראַשימעט מער!

---

* צו זיין ליד, ⁴⁷דאָס טויטע מיידעלע“

איך...

איך בין געלאפן, געיאגט ווי א חיה,
געשמעמפלט, מיט לאמעס געפלעקט,
אין קליידער צעפליקמע, געבויגן אין דרייען,
מיט האַר אַפגעפארבט אויף קאלירן פון פייער,
מיט אויגן צעריסן פון שרעק.

מיין שוואַרצע האַנט האָט געטוליעט צו ברוסטן
דאָס וואַרעמע, פיצעלע קינד.
איך האָב געשטיקט זיין געוויין און זיין הוסטן.
איך האָב געטראַגן די אַרעמס די פוסטע,
פון ווייטיק משוגע און בלינד.

מייןע זעקס יאָר האָט דער הונגער געפרעסן.
איך האָב געבעטלט פאַרלייזיקט און קראַנק —
ביסט נישט קיין פרוינד, אויב דו הייסט מיר פאַרגעסן.
מיין האַלדז פילט אויף זיך נאָך די שאַרף פונעם מעסער,
אין רוך איז פאַרהילט נאָך מיין קלייד, מיין געדאַנק.

איך טרעט מיט די פיס מייןע אייגענע ביינער —
קיין קבר האָט זיי נישט געגעבן קיין רו.
איך בין געבליבן פון מויזנטער איינע,
זייער געביין איז געוואָרן פאַרשטיינערט
אין מיר, זיי אַ וונד, וואָס מאַכט זיך נישט צו.

נעם זיי צוריק, דיינע דואיקע ווערטער.
זיי קענען צו מיר נישט געפינען קיין וועג.
די בריקן צו רו ליגן אלץ נאך צעשמערטע —
עס הויבט זיך די ערד נאך אויף הייליקע ערטער,
איד ברען נאך אין אויפשטאנד פון גרויזאמע טעג.

זיי האָבן די אייגענע הערצער...

משאן-מסו-לונג.*

דיין הארץ איז ווי א שמערן.
און שמערן לעשן זיך נישט אויס.
דאָס קלאָפן פון דיין הארץ —
זיי וועלן נאָך דערהערן,
ווען ס'וועט אַ בליץ צעשפאלטן
די נאכט איבער זייער הויז.

רייכיאָן-סו,*

דיין בליק, ווי א נצחון,
באַהעלט דעם וועג, וואָס פירט פון לאַנד צו לאַנד.
מערדער האָבן בלוטיק
דיין ליכט אַדורכגעשטאַכן —
מיין האַס און ליבע זאלן דיך
פירן ווי א האַנט.

* * *

זיי האָבן די אייגענע הערצער
אַרויסגעריסן און פאַרשפּיגן.
זיי האָבן די אייגענע אויגן
אַנטקעגן ליכט פאַרריגלט
און זענען געוואָרן פינצמער
און זענען געוואָרן בלינד.

---

* בינקווישע פרוי וויליקע, ביי וועמען די ליסיטמאן-מערדער האָבן אויסגעשניטן
דאָס הארץ און אויסגעשטאַכן די אויגן.

קריצט אויס מיט פלאם אויף לייבער
אייערע האקנקרייצן,
שווענקט אין בלוט די פענער
גרויזאם און געמייך.
ווי שרעק, וועט איך דעריאָגן,
ווי דינאַמיט — צערייסן
דער מעכטיקער,
גערעכטער
און שטראַפנדיקער ניין!

* * *

אָקױמשי קובאַיאמאַ *

דיינע פיש זענען ראדיאָ-אָקטיוו...

עס רייסט ארויס די האָר פון קאַפּ אַ מאַמע —

זי האָט געקויפט אַ פישל פון דיין שיק.

וואָס איז געשען מיט דיר, אָקױמשי קובאַיאמאַ? —

אַ דונער האָט די רוי פון פּאַציפיק פאַרשוויבט.

כ׳פאַרבלענדט דאָס אויג אַ ליכטיקייט ווי פּויער-רויט.

מילד זעצט זיך אויפן וואַסער-פלאַך אַ ווייסער שטויב.

אָקױמשי קובאַיאמאַ, לויף-אַנמלויף, ס'איז טויט!

ס'איז טויט, אָקױמשי קובאַיאמאַ.

האַסט זיך גערענגלט הונדערט אַכציק טעג און נעכט.

געקעמפט און נישט באַקעמפט דעם אורטייל פון ביקיני.

איך האָב דיר, פישער, קיינמאַל נישט געמאַן קיין שלעכטס.

פאַרוואָס זשע קאַן איך מער קיין רוי מיר נישט געפינען.

אָקױמשי קובאַיאמאַ?

איך וויל, אַז רוי זאַל צום פּאַציפיק זיין.

כאַטש זיינע כוואַליעס ברויזן ווייט פון מיינע ברעגן.

איך ווויס נישט, ווי מען זאָגט ביי דיר אין לאַנד אויף פּויה.

נאָר כ׳פיל דעם ווייטיק פון דיין לעצטער רגע.

אָקױמשי קובאַיאמאַ.

---

* דער קרבן פון די אַטאָם-פרוון אויפן אינזל ביקיני.

איך וויל, אז ראדיא-אקטיוו זאל זיין מיין וואָרט,
און נישט אויף פישער-שיפלעך זאל עם פאלן.
איך וויל, אז אויסברעכן מיט פייער זאל עם דארט,
ווי ס'ווערן אַנגעשמעקט מיט טויט די ווונדער-שמראָלן.

איך וויל, אז ראדיא-אקטיוו זאל זיין מיין ליד,
צו ווידערשמאַנד זיי זאלן רופן, מיניע ווערטער,
ביז וואַנען מענטשן-ליבע וועט זיי דינאַמיט
נישט אויפרייסן די נעסמן פון די מערדער.

דער רויטארמייער אין מיין שמאָט...

ער קען די גאַסן פון מיין וואַרשע,
זיי זיין געבורטס-שמאָט אין סיביר.
ער האָט דערקענט אין שווערע מאַרשן
איר צארטן ריח און קאליר.

ער האָט איר ריטם דערהערט אין פלאמען,
איר שפראך — דורך קנאַל פון פולעמיאָט.
זיי האָבן ביידע זיך פאַרשמאַנען —
דער רויטארמייער און מיין שמאָט.

ער האָט געזען זי באַרוועס-נאַקעט
אין יעדן ברענענדיקן הויז.
זי האָט אין יעדן פלאַם געפלאַקערט
און שמאַלץ פון פייערן אַרויס.

מיט פריינדשאַפט זעלנערשע, געטרייע,
האַט ער זיך איינגעקוקט אין איר
און זי געזען אַ פרייע — נייע,
און — האָט געבענקט נאָך זיין סיביר.

זען ס'האַט געפונען אים אַ חבר
אויף האַרמע שטיינער פון מיין שמאָט,
האַט ער געפיבערט: „זאָ וואַרשאַוו...“
און האָט גערופן זיך: „וויפּיער יאָד!...“

אויב וועסט דערזען אין אונדזער ווייסל
א כוואליע שווימען רויטערהייט
צווישן כוואליעס בלוי-גריין-ווייסע,
ווען ס'מאגט, צי ווען די זון פארגייט...

קאן זיין, א וואלקנדל א לויטערס,
אן אנהויב-שטראל, האט זיך געזעצט
אויף כוואליעס שוים מיט פאסמעס רויטע
און האט אויף רויט זיי אויסגעפלעקט —

איך זע הא בלוט פון רויטארמייער
(עס מישט מיט אונדזער בלוט זיך אויס),
איך הער דא ווייטע אויסגעשרייען:
„זא ווארשא... וופיעריאד, פארויס!“

ביים דענקמאל פון דאנקבארקייט

(פראגמענט)

אין ווארשע, אויף פראגע, באוואַפנטע שטייען
אין שטיין אַנגעמוענע דריי רויטארמייער.

אויף פנימער גבורה און מי אויסגעקריצטע.
עס גלעטן זיי פוילישע רעגנס און היצן.

נאָר וואָך איז דאָס אויג. דער גראַנאַט — אויפגעהויבן.
עס קלינגט נאָך אין לופטן אַן אַפהילך אַ מויבער.

זיי זענען געפאלן אויף גאַסן פון ווארשע,
און מיר האָבן זייער נצחון געירשנא.

זוי מוי האָט דאָס בלוט איבער ווארשע גערעגנט.
און לעצטע געשרייען אויף פוילישע וועגן.

זוי פייגל דערשאַמענע, האָבן גענידערט,
צו אויפגיין און שוועבן אין פוילישע לידער.

זיי זענען געפאלן, אַ מיר זאלן קאַנען
צעהענגען די פרייד פון די ווייס-רויטע פאַנען

אויף רוסשאַוואַניעס, אין דאָרפישע געסלעך.
נאָר קנעכט קאַנען טויטן אַזעלכע פאַרגעסן.

כ'לייג צו ווי אן אויער מיין הארץ צו דער ערד צו —
כ'הער מאמישע טרערן אין רוסישע ווערטער.

כ'זע אומרו אין קינדערשע אויגן פארטייעט.
כ'הער פשוטע ווערטער: פאר פוילנס באפרייונג.

איך גראב מיט די נעגל אין הייליקע אשן
און קוש די פארבלומיקמע, גרויע רובאשקע.

א באגעגעניש מיט יען סו-מין

איך האב אים באגעגענט נישט נויט פון מיין הויף,
עס האט אים פארהאלטן מיין בליק.
ער האט מיר אויסגעשמרעקט א ווייסע טויב,
איך האב אים געענטפערט: מיט גליק!

דערנאך איז ער צו אונדז אין שטוב געקומען.
קינער פון אונדז האט נישט פארשמאנען זיין שפראך.
— חכר! — האט אים מיין מאן ארומגענומען.
— זון! — האט מיין טאטע צו אים געלאכט.

איך האב אים צוגעפירט צום קינדס געלעגער.
ער האט איר קעפל צארט געגלעט.
זיין שלום-טויב האט מילד באקוקט אונדז ביידן.
ב'האב אים געשענקט מיין קינדס פארטרעט...

פרייד איז אויפגעגאנגען אין מיין יעדן גליד —
א ברודער איז געווארן מיר דער פרעמדער.
ער האט מיר הייס דיקמירט מיין ליד,
און ס'איז זיין שפראך געווען מיר פארשמענדלעך...

* * *

...ב'האב לאנג זיך איינגעקוקט אין פינצטערניש פון נאכט
מיט אויפגעריסענע און שטרענגע אויגן.
אנמקעגן שאטנס פון געפארן וואך,
מיט מוט און שמאלץ, מיט הייסן גלויבן.

א ליד

בינעם העלער

ער האָט געלייענט שטיל זיין ליד,
פאַרטרומט אַ ביסל און פאַרביסן.
זיין שטים האָט צו דעם וואָרט מיך צוגעשמידט,
דאָס וואָרט האָט ווי אַ שמורעם מימגעריסן.
אין צימער איז געוואָרן ענג ווי אין אַ תּפּיסה. — —

די מאַרסעליעזע איז צוערשט געווען אַ ליד.

מיין בלומען-באריקאדע

איך וויל מיר איינשאפן א מישעלע אויף בלומען
און עם צוועקשמעלן אין ווינקל, לעם מיין פענצמער.
איך וויל, אז צו דעם פרוילינג, וואס וועט קומען,
זאל זיין מיין צימער אינעם הויז, ווו כ'וויין — דאס שענסמע.

פארוואס זשע צאפלט אויף אזוי מיין הארץ פון ווייטיק?
זוער ווארפט שוין ווידער אן זיין דראענדיקן שאטן
אויף מינע יונגע, מארגנדיקע קוויימן

און וויל זיי אפצוימען פון מיר מיט שמעכעדיקע דראטן? —

קום באלד, קום שוין דאס מישעלע צו קויפן.
און ברענג פון אומעטום מיר בלומען פאר מיין פענצמער.
ב'וועל פון מיין היים שוין קיינמאל מער נישט לויפן,
ס'וועט זיין מיין צימער אינעם הויז, ווו כ'וויין — דאס שענסמע.

ס'וועט זיין גענוג א פארהענגל א זיידנס
צום אפהימן מיין רו פון נאכטיקע געשפענסמער.
און בליען וועט מיט פרייד מיין בלומען-באריקאדע
אין ווינקל, אויפן מישעלע, לעם פענצמער.

מיין היים

דו ווילסט וויסן,
וואָס איך הימ אזוי דעם שליסל
פון מיין מיר?

איך האָב מורא.
כ'האָב אזויפיל שוין פאַרלוירן
און כ'פאַרליר.

דו זאלסט וויסן,
וואָס ער עפנט מיר, דער שליסל
פון מיין מיר.

דו זאלסט וויסן,
וואָס ער שליסט מיר אָפּ, דער שליסל
פון מיין מיר.

אָ, זאלסט וויסן,
ווי איך האָב געטרוימט פארביסן
אין געהיים,

אז אַ שליסל
זאל אמצל מיין שלאָף פארשליסן
אין אַ היים.

דו זאלסט וויסן,
ווי די נאכט האָט זיך געריסן
איבער מיר,

ויען אויף ראגן
האבן שאמנס מיד געמראגן
אן א שליסל צו א מור.

א זאלסט וויסן,
ווי איך האב ארויסגעריסן
פונעם בראנד

אם דעם שליסל.
וויפל מ'האט געמוזט פארגיסן
בלום מיין לאנד.

א שפאציר אין א הארבסט-נאכט

ס'ווארפט דער ווינט צו די פיס אומגעלומפערטע בלעמער.
שאַמנס פון צווייגן — ווי לאַנגע, פארבראָכענע הענט.
כ'שמעל אונטער מיין שמערץ דעם ווינט און ער גלעט אים.
איך האָב דיינע טריט פונדערווייטנס דערקענט.

דו גייסט מיר, ווי שמענדיק, פון יאָרן, אַנטקעגן.
האַסט היינט זיך פארשפעטיקט. איך פרעג נישט פארנוואָס.
אויך איך האָב פארזאמט זיך. דו האַלסט אין איין פרעגן.
דער הימל קלינגט לויטער צו אונדז, ווי פון גלאַזן.

מיר זענען נישט איינמאָל אין הארבסט-נעכט געגאנגען.
צוזאַמען, נאָר דו הינטער מיר אַ פאַר טריט.
די שאַמנס, ווי איצטער — צעצויגענע, לאַנגע,
דאָס שטיקל לבנה — אַ „שפיק“ אינדערמיט.

איך שמייכל צו דיר און דו האַלסטס אין איין פרעגן.
אין אַזונט פרעגט אנדערש זיך אַלץ ווי בייטאָג.
כ'וועל ווארפן זיך לאַנג אויפן שפעטן געלעגער
און זוכן דאָס וואַרט, וואָס איך האָב נישט דערזאָגט.

מיר האָבן פון לאַנג אונדזער הויף שוין געמישן.
ווי אַ תונט צו די פיס, לייגט זיך פלאַמשיק דער ווינט.

א פענצטער ווינקט העל פון א שטאָק פון א דריטן—
דאָרט אַמעמט געלאָסן אין שלאָף אונדזער קינד.

ווי גוט ס'איז מיט דיר אין דער האַרבסט-נאַכט צו שפּאַנען,
צו טרוימען מיט אומרו פון דעם, וואָס ס'קומט אָן.
און שפּאַסן און גלויבן, אז ס'הענגט אויף מוראנאָוו
די זעלבע, אין האַרבסט-נאַכט צעהאַנגענע פּאָן.

איינזאמקייט

כ'הצב ליב אליין אין שטוב צו בלייבן,
ווייל ס'קלינגען מיט עכאס די וועלט.
כ'הצב איינזאם בלומען ליב צו קלייבן,
ווען כ'ווייס, אז אויף זיי ווארמן הענט.

כ'הצב ליב אין אן איינזאמען אונט
צו הערן די פייכטקייט פון וואלד,
ווייל כ'ווייס, אז נישט ווייס, ערגעץ נאָענט,
א מענטש אויף מיין איינזאמקייט ווארט.

ווען כ'ווער פון דיר, ליבער, אנטהענגן,
שמדענג נישט אן אין פוסטקייט דיין בליק.
כ'גיי אונזעק, ווייל איך וויל דיר געפינען
נאכאמאל מיט מיין קומען צוריק.

ס'האט פארפלאגנטערט זיך אין מיינע האַר אַ כרוזאנטעמע...

ס'האט פארפלאגנטערט זיך אין מיינע האַר אַ כרוזאנטעמע.
אין גלי פון זומער — אַ האַרבסטטיקע בלום.
אַ פרוזן זי נישט פון מיינע האַר אַרעפצונעמען.
זי וועט שוין ביזן סוף מיר נאַכגיין. אומעטום.

זאָגסט טרויער? — ניין. איך וויל די האַרבסט-בלום בלויז פאַרהיטן.
איך וויל... איך מוז אונדז בייזן זאָגן בלויז,
אַז ביז דאָס האַרץ קלאַפּט מיטן לעבן אין איין ריטעם,
וועט זי אין מיינע האַר נאָך ברענגען. זיי אַ רויז.

און אויב דו כאַפּסט אַמאָל מיין בליק זיך יאָגן,
מיט אומרו נאַכקוקן אַ יונגער פּאַר,
איז עס דערפאַר, ווילל כּוּויל זיי אַנטווערונגן,
זיי יונג צו זיין, זיי יונג צו זיין ביז גרויע האַר...

דו זאגסט...

דו זאגסט: „דיין האנט איז ווייך און צארט“.
און פריענסט דערשמוינט, פארוואס איך שמויכל,
א, ליבער, כ'האב דו אפגעצארט —
מיין האנט איז ווי א האנט. נישט ווייכער.

מ'איז שולדיק די לבנה-שיין
(צוויביל מאל דורך מיר באזונגען).
זי פאלט אין אונדזער שמוב אריין
און רינט אראפ אויף מייע פינגער.

דערפאר האט זיך דיר אויסגעדאכט.
איך וויל, מיין פריינד, דו זאלסט פארשמיין מיר.
האסט מייע הענט געזען אין שלאכט
און האסט געזען מיין הארץ פארשמייערט.

מיין האנט איז צארט אין דייע הענט,
אויף אונדזער טאכטערס גלאסן שמערן.
נאר ווען עס האט ארום געברענגט,
האט זי, מיין האנט, געקאנט זיך ווערן

און איינהאלטן די פאן געמריין.
מיר גייען, מייערער, צוזאמען.
דער וועג צו גליק איז שווער און ניי.
נאר ס'וועט אים בייקומען די מאמע,

וואס טראַגט דעם אַמעס פון איר קינד
איך אייגן בלוט מיט שרעק און גלויבן.
א, זע, לבנה-שיין צערניגט,
א געלער פלעק בלויבט נאָר פון אויבן

און מאַלט אויף ברענז מיין האַנט... איך הער
דאָס קלאַפן פון דיין האַרץ — ס'איז פלאַמיק.
מיר גייען, טייערער, צוזאַמען
און ס'איז מיין צאַרטקייט מיר נישט שווער.

איך ווינטש דיר, טייערער, צום נייעם יאר...

איך ווינטש דיר, טייערער, צום נייעם יאר,
אז אונדזער הימל זאל זיך בלויזן קלאר,
בלויז וואַלקנס זאלן זיך פון צייט צו צייט
ארוינשניידן אין זיין גרוין-גרויער ווייט,
אז ס'זאלן קרייזן כמאציעס פונגל בלויז
איבער דער שול, אנטקעגן אונדזער תווין,
מיט פליגל איינגעטונקענע אין וך-פארנאג.

איך ווינטש דיר, טייערער, צום נייעם יאר,
דיין יעדער טראַט גערעכט זאל זיין און קלאר
פאר דיר, פאר מיר און פאר חברים פריינד.
אז גרויט זאל זיין דאס הארץ און שטארק די האנט
מיט אויפהייבן צו ליכט א נייעם שמאק,
צום אַפטימן פון פייער אונדזער מאַג,
צום איינהימן פון פלאמען מיין געזאג.

איך ווינטש דיר, טייערער, צום נייעם יאר,
אז נישט די פאסמע גרוי-געפארבטע האַר
זאל זיין די מאַס פון לויפנדיקער צייט.
מיר זאלן יונגער זיין מיט יעדער זג אין שמרייט,
מיט יעדן פרילינג נייעם אויף דער ערד.
איך ווינטש דיר, טייערער, אז ס'זאל אונדז זיין באשערט
דאָס גרעסטע גליק — נישט אַפצושטיין אין גאנג.

* * *

ס'איז ליגן, זאגט איר, אלץ, וואָס ס'איז בױז איצט געוועזן.
און אויב ס'איז יאָ געווען, איז דאָס שוין מער נישטאָ.
די בלוס האָט זיך פאַרוואַנדלט אין אַ נישטיק גרעול,
וואָס יאָרן האָבן נישט געקאָנט — באַווײַזן האָט אײַן שעה.

איך ווײַס, איך ווײַס: אַיעדע בלוס איר ווײַנט קאָן האָבן.
איר בײַזן ווײַנט, וואָס וועט זי ברעכן אָן אַ מאָס.
ער קאָן זיך בױז די נוואַרצלען מיט אַרונטערטראָבן,
ער קאָן נאָר נישט פאַרוואַנדלען די צעבראַכענע — אין גראַז.

וואָס איז ווערט דער מענטש, וואָס ווײַסט נישט פֿון קײן טרײַהײַט?
און אַ געפיל — וואָס לאַזט נאָך זיך אַ לײַדיק אַרט?
איר זענט אַדורך מיט איר דעם שווערסטן פּראָוו פֿון פּײַער —
מיט וואָס איז אַנגעגליט געוואָרן אײַער האַרץ און אײַער וואָרט?

איר קומט אָן אויסגעהוילענער, אַ פּוסטער צו אַ צווייטער.
וואָס לאַזט איר אײַבער הינטער זיך, פֿון פּאַלשע בלאַמען בלינד?
ווידער, ווידער בלומען? — ברענגט פֿון שמוינער קוויטן,
ווײַל אין דער צווייטער האַנט איר טראַגט געוויס דעם בײַזן ווײַנט.

ביים ראדיא-אפאראט אין א נאכטיקער שעה

כ'פארטרייב די שאַטנס פון מיין שטיבל
איניינעם מיטן ליכט.
איך בין מיט זיך אליין געבליבן.

באוויי זיך מיר,
אנשפּלעק מיר דיין געזיכט.
באוויי דיין אַנגעשטאַלטיקע געשטאַלט,
וואָס פאַלט, וואַקסט אָן, וואָס שמוינט
און שטראַלט.

ווער ביסטו, אונעם רוימוקן געשווינדל —
א טויזנטאויטיקער העלזעער?
א דיריגענט א בלינדער? —

כ'פארטרייב די שאַטנס פון מיין שטיבל
איניינעם מיט דער שוין,
איך בין מיט זיך אליין געבליבן
און כ'וועל אליין דער כישוף-מאכער זיין.

איין שפּאַן טיילט אָפּ פון ווונדער-קעסל.
דעם שפּאַן וועט בייקומען מיין האַנט
און עפענען די ליכט-פּאַרמעסטונג
מיט דיסהאַרמאָניע פון אונטערגאַנג.

כ'הער, ווי קלאַנגען זיך באַוועגן, שמויגן
פון נידעריק צו הייך, פון קנאַספּן — ביז צעבלי.

מ'איז ערב אויסגעזאגט דאָס שווייגן,
מ'איז ערב איבערגאנג פון וואָרט צו מעלאָדי.

זאָל אויסמאָן זיך דאָס וואָרט פון זיין באַלייבונג
און איבערטערעמן גרענעצן פון קלאַנג,
אַז בלוז נ ג י נ ה זאָל פאַרבלייבן,
פון ענדערונגען דאָס געזאָגט.

מ'פאַרמדייכט די שאַטנס פון מוין שטיבל
פרימאָרגן-שיין.
איך בין מיט זיך אַליין געבליבן,
נאָר כ'קאָן שוין מער מיט זיך אַליין נישט זיין.

אויף יוליאן מוויזס מיט

ער איז געגאן צו אונדז דורך שיין און דורכן געוויסער
און איז דערלאנגען.
און איך האב איבער זיינע לידער-טריט געציטערט —
ער זאל דערלאנגען.

איך ווייס,
אז איידער ער האט אונדזער פאן בארירט
מיט זאפט מיט צארטס,
ווען רייף געווארן שמויעס איז אין דו,
האט ער באגאסן זי מיט בלוט פון הארץ,
אין וואכע נעכט געשעפטשעמ: דו...

* * *

מיין מעכטערל שניידט אויס דאס בילד פון שווארצן רעמל.
זי קוקט מיך אן פארטראכט, נישט זיכער
און ציט אין אַנשטריקענדיג צונויף די ברעמען:
„ וואס הייסט — נישט? איך האב דאך זיינע ביכער ..”

גערעכט, מיין קינד. אזוי אוועקגיין הייסט צוריקקום.
אזוי אוועקגיין הייסט דאך אייביק זיין.
פארען איין גליק — ניו, מויזנט, מויזנט גליקן.
דאס גרעסטע איז — נישט אויפהערן צו זיין.

ס'איז נישט אלציינס, ווער ס'גייט דעם לעצמן וועג באגלייטן.
ס'איז נישט אלציינס, ווער ס'האלט ביים ארון וואך,
און וועמענס הענט עס שימן לעצמע קווייטן,
און ווער ס'וועט עפענען דאס בוך, וואס מוים האט צוגעמאכט.

כ'וויל זאגן: פרייד.

ווי זאגט מען פרייד ביים קבר פון א דיכמער,

ווען בענקשאפט נאך זיין ניגון שטיקט?

...ער בויגט זיך איבער מינע שורות און

און זאגט אנטשלאסן: ריכטיק.

ווען כ'קאן נאך אנשרייבן א יין ווארט,

כ'וואלט צוגעשריבן: ג ל י ק.

אויף דער גרענעץ-וואך

ווייס ארום און שמיל און נאכט.
נאכט ארום און שמילער שניי.
אין די ווייטקייטן — פארדאכט,
אין די שמילקייטן — געשריי.

ווייס ארום און שמיל און נאכט.
וואלד ארום און איינגלאנד —
חבר אויף דער גרענעץ-וואך,
ס'איז דיין פנים מיר באקאנט.

ווייס ארום און ים פארויס.
ווייסער ברעג. די כוואליעס — שווארץ.
מיפע נאכט. דער ים איז גרויס —
כ'הער דאס קלאפן פון דיין הארץ.

לעס א בוים — א גרויער שמאם.
אויפן שניי — א ווייסער פלעק.
פאר דער ווייט — א פעלז בוים ים.
פארן שונא ביסטו — שרעק.

שמיל און נאכט פון ראנד ביז ראנד.
יעדער אומזעג איז א וועג.
ס'איז דיין פנים מיר באקאנט,
ס'איז דיין יוגנט מיין פארמעג.

שמיל ארום. די נאכט געדיכט.
ס'שרייט פון שלאָף אַ מעווע אויס.
עמעצער אַנטלויפט פון ליכט —
ס'פאלט זיין שאַטן אויף מיין הויז.

ס'פאלט זיין שאַטן אויף מיין מי, אויף מיין קליינערס ערשטן שפאָן.
נישט צו שפעט און נישט צו פרי וועט אים אַפשמעלן דיין האַנט.

* * *

נאכט ארום און אומרוהן.
ערגעץ בלויזן אויגן וואָר,
ערגעץ גויסט אַ האַרץ, אז דו
שטייסט אינמיטן פון דער נאכט

אויג-אויף-אויג מיט טויט-געפאר,
נאָר דאָס האַרץ — עס בלייבט נישט שטיין;
און דיר דאכט זיך אויס דערפאר,
אז דו שטייסט דאָ נישט אליין.

אז דו הערסט דאָ אירע טריט
אויפן ברעג פון אינגלאַנד,
אז דו שטייסט דאָ אינדערמיט
צווישן איר און צווישן פינט.

נאכט ארום — לוי אויגן טיף.
שניי-זויס — זוי אַ שמערן ריין.
שעס זיך נישט, שרייב אָן אין ברייט:
„דו און אינגלאַנד — איז איינס“.

* * *

געווידמעט דער צווייטער כירורגן־אפטיילונג
פון פוילישן רויטן קרייץ אין קארייע

פעלדער רייז און גאאליאן —
נישט ענלעך צו מיין ווייץ און קארן.
א מאַכמעד פון מיין פאלק
קניט לעס א קראנקן מאן,
זאָס איז אין קאָזשעדיאָ געפרוּמט
און נישט באַזיגט געוואָרן.

א הייזל צוגעקלעפט צו פעלן,
באהאלטן ווי אַ נעסס פאר שפּאַרבער.
א האַרץ, ווי זון צעגליים,
שמיל און שמרענג באַפעלט:
„אַן מוסי זשימסל“ און ס'הייסט:
ער וועט נישט שפּאַרבן.

פאק־סעניכו — דו שרייבסט
(פעלד־פּאַסט נומער 63 — 16):
„מומעך פוילישע,
אַדאָנק דיין זון איך האַלט
מיין יואָפּן ווידער פעסט —
איך וועל דאָס נישט פאַרגעסן...“

פעלדער רייז און גאאליאן,
א גרום פון מיינע פרייע פעלדער.
זאָל נישט פארפעלן אייך
קיין יואָסער, נישט קיין שייץ,
און דו זאָל זיין צום פאלק,
און רוים צו זיינע העלדן.

א וועכטער

איך גיי דורך פארמאניקע גאסן.
פריי נאך א ביסעלע נעכטן.
גראז איז שוואק און נאסלעך.
ווייסט נישט? — יא, יא, כ'סין א זו ע כ ט ע ר.

מ'קלינגען אפ פרייט איבער גאסן.
מיין אויג קוקט זיך איין אין ארום.
מ'האט א האנט דארט געקאנט א פארהאסטע
א שפריץ פאן מיט סם אויף א בלום...

דער זיך אויך, וואס איך וועל דיר פארטרויען.
מ'איז א ליבע, וואס האט נישט קיין ענד.
איך וואלט ניצעווען וואלקנס אויף בלויען,
איך וואלט שמויב דא געשארט מיט די הענט.

שמעל זיך מיט מיר אויף דער גראף דא.
ווי עס קרייצט זיך א וועג מיט א יוגע.

כ'גיב דיר, פאטערלאנד מיינס, יעדע טראכטונג,
יעדן אטעם פון מיינע מעג.

22 יולי

די לופט איז פול מיט פאן געפלאמער.
די גאס צעכוואליעוועט און גרויס.
ווי הייסע לאווע דורך א קראמער,
גיסט זיך דורך גאס אויף פלעצער אויס
א מענטשן-שמדאם אין רייען ענגע.
עס ציען, ציען זיך שערענגעס
און בונטע לאזונגען ווי סמענגעס
צעבליען זיך אינמיטן גאנג.
אז ס'קאן דער עכא קוים דערברענגען
די פרייד אין אפּהילך פון געזאנג.

דער יום-טוב איז באצאלט מיט שלאכטן.
זיין פאן — אין פייער דורכגעברענט.
עס טראגט א קלאס אן אויפגעוואכטער
דעם גורל פון זיין פאלק אין הענט,
וואס ווייסן נישט פון רויב און שחיסות,
אין שמרייטן בלוטיקע גענימע
און אויסגעפרוומע אין געווימער,
אין קאמף אויף לעבן און אויף טויט.
זיי וועלן אונדזער היים פארהיטן,
אז רו זאל זיין צו אונדזער ברויט.

שמרענג אן דיין ווילן אין געראטנאל.
מיט פולן אַמעס לעב און שאף.
אז ס'זאל דאָס אויג, וואָס וויל דערלאנגען
צו אונדזער ליכט, דערזען די קראפט,
וואָס דראַמ נישט מיט איר שטייגן קיינעם.
צוזאמען, פרוינד, אין נאָט אינײַנעם
צו פרייַד און גליק פאר אלע היימען,
פאר אלע היימען אויף דער ערד.
נישט אַפּטרעמן דעם טויט מער קיינמאל,
וואָס נאָר צום לעבן עס געהערט.

א ליד וועגן א יונגן בלעכער

שמיים א יונגער בלעכער אויף א פינפטן שמאק,
קלינגט זיין הויכע שטימע לויטער ווי א גלאק.
קוק איך פון מיין פענצמער, ווי ער לייגט דעם דאך -
וויים איך דען צו וועמען און פון וואס ער לאמט?
וויים איך דען פאר וועמען האט ער זיך צעטאנצט?
פונקט אנטקעגנאיבער הענגט די זון אין גלאזן.
שמרעקט ער אויס זיין ארעם צו דעם הימל-פלאך -
אפשר איז צו נאענט פון דער ערד זיין דאך?
אפשר וויל ער העכער פונעם העכסטן הויז,
און ער טאנצט זיין גבורת, די באפרייע, אויס?

נעם מיך, יונגער בלעכער, מיט אין דיין געיעג.
לערן מיך צו שפאנען איבער הויכע מעג.
אויסצומיידן תהומען, לאכן פון געפאר.
פרעג נישט, וואס איך קאן דיר אויסלערנען דערפאר.
כ'וועל דערפאר דיר שיענקען אלץ, וואס איך פארמאג:
ס'ליד מיינס פון א בלעכער אויף א פינפטן שמאק,
פון א יונגן בלעכער, וועלכער האט צו שיין
אויסגעשמרעקט זיין ארעם און געזאגט: ס'איז מיין!
נעם מיך, יונגער בלעכער, מיט אין דיין געיעג.
וואס איך וויל דיר געבן, איז מיין גאנץ פארמעג.

יענעמס פרייד

פארזיכטיק טראגט ער דאס פעקעלע,
פריערלעך-שטייף, דעליקאט,
און טריט שמעלט ער פארזיכטיק,
שרעקעוודיק,
אליין — א ברייטפלייציקער יאט.

יעדן טאג נאך דער ארבעט זע איך אים,
זי ער שפאנט אהין און צוריק,
יעדן טאג שפאצירן אינצווייזן זיי
ער און זיין פעקעלע גליק.

און ס'איז מייער געווארן דאס פארל מיר,
כאטש איך רופ אין געדאנק אים אן „בער“
ווען ער שמרענגט אזוי קאמיש די ארעמס אן,
ווען ער שמעלט זיינע טריט אזוי שווער.

איך האב היינט ווידער באגעגנט זי
ווען זיי זענען געגאנגען פארביי.
דאס קינד אין א נייאניקן וועגעלע,
און ס'דאכט זיך — זיין פנים איך ניי.

פרייד קומט, ווען דו גיסט נאך א ווינק צו איר,
זי איז שמענדיק דא אונטער דער האנט.

איז וואס, אז איך קאן נישט דאס קינדעלע,
אז דער מאמע איז מיר נישט באקאנט? —

א האנט-דרוק

א ווארעמער האנט-דרוק — און כ'בין נישט אליין.
זאל זיין א באגריסונג אן ווערמער,
זאל זיין נישט דערזאגט, נישט דערשמייכלט זיין מין.
זא, אדער פונקט א פארקערמער.

אן ערב פארבינדונג פון מענטש מיט זיין גליק,
באשיידענער, שטילער באגלייטער.
אין שטורעם-געריס — א פארווארפענע ברוק,
אויב זי ווערט נישט פארוואנדלט אין קיימן.

זאל זיין, אז דער האנט-דרוק צעשיידונג באדייט,
געזעגענונג שלעכטע, אויף יארן.
נאר ס'וועט אים מיט שמויב נישט פארווייען די צייט
ווען דאס הארץ פארבייט דעם זכרון.

אין צוג

ווי לייכט דער ים־ברעג צוימט די בלויענע קאסקאדע —
דעם אויג איז שווער צום איינהאלטן איין פרער.

איר זיצט אנטקעגנאייבער פרעמד און מיינט אונזדע,
אז איך, א פרעמדע, זע נישט: איך איז שווער.

איר רייכט נישט אפ דעם בליק פון לויפנדיקע ווייסן.
איך ווייס גענוי: איר זעט נאר איינס — אין זיך.
דארט גייט א שניידנדיקער ווייטיק אויף און צייטיקט
און שלאגט זיך אפ אין שמרענגקייט פון געזיכט.

איך ווייס נישט, צי די שנעלקייט פארט צוג דערווייטערט,
צי טראגט איך אומפארמיידלעך צו דעם ברעג.
צי לעשט זיך שוין, צי עס צעברענט זיך ערשט דער שייטער —
נאר כווייל איך זאגן, פרעמדע, אויב מען מעג.

וואס איז נישט איינמאל אויסגעקומען מיר צו זאגן,
ווען פוין האט זוי א הונט געוואָיעט אין מיין ברוסט.
ווער ס'קאָן קיין גרויסן ווייטיק נישט דערטראַגן,
דער האט פון קליינער ליבע בלויז געוואוסט.

צו מיין פארטיי-לעניטימאציע

14 - 36 - 18 איז דיין נומער —

די ערשטע און די לעצטע ביסמו דאך פאר מיר.
איך האב דרך לאנג, שוין זייער לאנג באקומען,
נאָר נישט מיט מינע געשריבענע, אָן נומער, אָן פאפיר.

איך האב דרך אָפגעדייט, ווען פלאמענדיקע קנוילן
האַבן מיינע האָר צעווייעט און צעפליקט.
דו ביסט געווען די העלע וויזיע פון מיין פוילן,
דו ביסט געווען פאר מיר מיין אייגן גליק.

ווען כ'האב פארלוירן אלץ, וואָס ס'קאָן אַ מענטש פארלירן,
ווען כ'האב געברענגט אין שווארצען קרייז פון דריי מיליאָן.
האַט מיר דעריאָנגט דיין רוף, מיין חבר און מיין פירער,
אין שטאַלצן פלאַטער פון דער דויטער פּאַן.

מיין ביכעלע, מיין נומער 14-36-18,
מיר זענען ביידע פריי. נאָר כ'צימער איבער דיר,
ווי כ'האָב געצימערט אין די טעג פון גרויסע שלאַכטן,
ווען דו האָסט נישט לעגאל געלעבט אין מיר.

ביסט דאָס געוויסן פון מיין יעדן מאָרט אין לעבן,
דער שטרענגסטער שופט פון מיין יעדער טאָג.

איך וויל אויף רושטאָוואניעס פון מיין לאנד צעקלעכן
דיין ליכטיק וואָרט, ווי כ'העב אמאל צעהאַנגען א פלאַקאַט.

איך וויל דיין ליכטיק וואָרט אויף רושטאָוואניעס נייע
זאל אַפּהילכן אין אלע עקן פון דער ערד.
און שטאַרקן די וואַס צאָלן נאָך מיט בלוט פאר פרייהייט,
און קלינגען דאָרט, וווּ דו ביסט נאָך פארווערט.

פון א געשפרעד מיט א חבר

ס'איז נישט לייכט דורכן לעבן צו גיין מיט געהויבענעם קאפ.
צו לאנג איז געוועזן דער נאָקן געבוירן אַראָפּ.
עס טרעפט נאָך, עס טרעפט, אַז אַ פּלאַטיקער, דרייַסער געדאַנק
ווערט פאַרשרינגן מיט שפּאַט און געטראַגן מיט פּיס, ווי אַ שלאַנג,
אַז אַ מענטש צו אַ מענטש איז אַ וואַלף. נאָך פאַרזאָן אַזאָ האַרץ,
וואָס איז שמוס, ווי אַ שטייענדיק וואַסער פאַרשליימט און פאַרשוואַרצט.
נאָך פאַרזאָן אַזאָ אויג, וואָס איז פינצערניש בלוין עס דערנעם.
עס טרעפט, אַז אַ האַנט פון אַ חבר שטרעקט אויס זיך צו שפּעט.
נאָך פאַרזאָן אַזאָ מויל, וואָס טוט אַן טויזנט שמיכלען אויף זיך,
אַנשטאַט האַכטיק אַ שפּיי טאָן אין עמעצנס גלאַנציקן פליך.
נאָך פאַרזאָן, נאָך פאַרזאָן אַזאָ גלייכגילטיק, קוילעכדיק וואַרט,
וואָס קלינגט לייטיש און פרום און — טויט אַפּ יעדן פרום אויפן אַרט.
נישט געוואַנדן צו קיינעם און, דאַכט זיך, אין קיינעם געצילט.
יא, איך ווייס. כ'האַב נישט איינמאַל אויף אייגענער הויט דאָס געפילט.

ס'איז נישט לייכט דורכן לעבן צו גיין מיט געהויבענעם קאָפּ.
צו לאַנג איז געוועזן דער נאַקן געבוירן אַראָפּ.
צו לאַנג האָבן לונגען געאַטעמט מיט ליגן און שלעכטס.
אין אַ ווינקל פאַרשטעקט לעבט ער אַלין נאָך, דער געכטיקער קנעכט.
און ס'איז לייכטער דער שפּרייט מיטן פּיינט, ווי מיט אייגענער הויט,
ווען עס לויפערט אַ גרעסער געפאַר אויף דיין לעבן, ווי טויט.

ס'איז נישט לייכט דורכן לעבן צו גיין מיט געהויבענעם קאפ,
ווער עס קאן נישט דערטרעגן דעם קאמף ביזן סוף, דער פאלט אָפּ.
אָן געוואונדקייט און טאט, אָן א גלויבן, וואָס פלאקערט, איז שווער.
ביסט אָן דעם, ווי א זעלנער אין ברען פון א שלאכט אָן געווער.

דיים מיט עקל אַרויס פונעם האַרץ דעם פאַרשאַלטענעם קנעכט.
און רוף אויס אויף א קול: דאָס איז שלעכט, אויב דו זעסט, אז ס'איז שלעכט.
אָן דער שרעק, אָן ס'וועט וועמען צעשמערן די רודין געשרוי.
ביסט אליין? — נישט אליין. אין דעם קאמף איז מיט דיר די פארטיי.

פאר פרייהייט

(פראגמענטן פון א ביאגראפיע)
געוידמעט ר. וויניעווסקא

1

„דאס וועט זיין אונדזער לעצטער און אנטשיידענער...“
„דאס איז אונדזער לעצטער...“ — זינגסטו.
ביסט אלס געווען אכצן יאר, ריוועלע שניידער,
און ביסט נישט געווען דארט די יינגסטע.

..אכצן יאר קרייזן א קרייז ארום קלאמב פון דער תפיסה.
אכצן יאר — א בונט בינמל בלומען אין בליען.
נאר ס'טארן די גרינע מונדירן נישט זויסן —
אן אפענע וונד איז פאר דיר יעדע שקיעה.

און חברטעס דארפן נישט זען, ווי אין קאמער
סודעט זיך ווער מיט א פרילינג א בלויען,
נישט הערן, ווי ס'הילכן אין ברוסטן, ווי האמערס,
די נאענטע ווייסן פון יענער זייט מויער.

שטאלץ איז דיין בליק און פארעקשנט דער שמערן,
כאטש זאפטויק און הויך ווי א גלאק — דיין געלעכטער.
נישט אינמאל די תפיסהשע רוב פלעגט ער שמערן,
און ס'האט צו זיין ביקס זיך געווארפן דער וועכטער...

איך ווייס: אכצן יאר קאנען ברענגען און לויי מאן.
 שווער איז דאס וואקסן אין קאמערן ענגע.
 די ווענט דא — זיי ווערן נישט העכער, נישט ברוימער —
 זיין שאַמן, וואָס פאלט אויף זיי, וואקסט און ווערט לענגער...

איך זע, ווי דו שפאנסט צווישן שטיינערנעס פירעק
 מיט זיכערן גאנג, מיט געדאנקען נישט היגע.
 דא ווערט אויבגעטראָפּן אַ וועג, וואָס וועט פירן
 פון טרוימען צו מעשים, פון קאמפן — צו זיגן.

2

פאַרדאָן

ווער זאָגט, אז פאַרדאָן איז נישט פוילן?
 ס'איז פאַמערלאַנד די לופט אין תפיסה,
 און פאַמערלאַנד די רוימע קויל אין,
 וואָס מרינקט זיך אין דער ווייסל-וויסלע
 דורך קראמעס אייזערנע צעריסן,
 אויף קליינע קעסמעלעך צעקעסמלע.
 ווי שטיקער לייב ביו בלומ צעביסן,
 דא וועסטו, יארן לאַנגע, בעסטע,
 געטריי צווי, צווי פארביסן
 די קודצע לענג פון ווייסל מעסטן,
 און וועסט פון אונטער שלאָס און שליסל
 איר זיין אַן אַנזאָג, זיין איר פעסטונג.

ווער זאָגט, אז פאַרדאָן איז נישט פוילן?
 דא רעדט פון ווענט ארצאָ געשיכמע,
 פון גרויע תפיסה-ווענט, פון תוילע,
 דא ווערן פריי און קעמפן דיכטער —
 מיצקעוויטש קלינגט דא אַנדערש, נייער.
 ער צינדט געדאנקען אַן מיט פייער
 און ייערש דורך הערצער אַנגעצונדן.
 איך ווייס נישט וועמען ווער ס'ביאוונדערט,
 איך ווייס נאָר אינעם: ער ווינט צום דיר פרייהייט.

דא איז דיין ערשמער קוואל פון וויסן:
ווארינסקי, קאמפשאק און מארכלעווסקי.
(ווארינסקי קומט אהער פון תפיסה,
פון שליסלבורג, פון עהטער פרעמדע;
גייט אויס און שטארבט אויף דייןע הענט דא.
דו גיכט אים אפ דער בלויער וויסלע).

3

ער, די אייזערנע קראמעס צערייסן —
באפרייען, באפרייען די וויסל!

אין זילבערנע ארעמס זיך ווארפן,
דערהערן איר מיפקייט איר שארפע;

אין פריילעכע שמראמען, אין קילע
דאס אייגענע בלוט צו דערפילן.

דערשווימען, דערשווימען, דערשווימען
צו ליכטיקע ברעגן — צו גרינע.

די זון צו דערלאנגען פון וואסער,
א ווארף טאן זי הויך איבער גאסן

און אויסשרייען פרייד, ווי א ווייטיק,
אין אויסמרינגען דורשטיק די ברייטן.

ער, די אייזערנע קראמעס צערייסן —
באפרייען, באפרייען די וויסל!

4

1939

די ערד און דער הימל, דער הימל, די ערד
זענען פארשאטן, צעמישט און צעשמערט.

נאר פארדאן איז שטיל מיט א שמילקייט א שלעכטער —
נעבליכן איז פארדאן אן וואך און אן וועכטער.

א קנאל האט צעשפאלטן דעם תפיסהשן מויער;
די ווייסל איז גרעסער געווארן און גרויער.

די ווייסל איז גרויער געווארן און גרעסער.
ס'איז פארדאן אן א וואך, גאר פארשלאסן אויף שלעסער.

פינטעלעך, פאסיקלעך — ס'רעדן די ווענט *.
די נאענטסטע קאמער גיט איבער: „עס ברענט!“

א ציוויטע גיט איבער: „חברים, אן שרעק“.
רוועלע שניידער, איך זאג דיר: מען מעג.

אויב דאס הארץ גיט א ציטער אין שמינעקנער שטייג,
פארריגלט אויף שלאס און אין פלאמען,

שריי נישט מיט ציינער-געקריץ צו דעם: „שווייג!“ —
ס'האט דערזען אינעם פייער דיין מאמען...

רוועלע שניידער, זיי מילדער צום הארץ,
וואס ווייסט נישט פון וועגן פון קרומע.

דער הימל ווערט ליכטיק און נאכאמאל שווארץ,
זאל קומען שוין דאס, וואס ס'דארף קומען!

פאסיקלעך, פינטעלעך... האסטיקער, שנעל.
„שמורמען די טויערן!“ — פאלט א באפעל.

5.

ביסט יונג אין תפיסה-קלייד און שלאנק:
כ'דערקען דיין טראט, כ'דערקען דיין גאנג.
מיט אויסגעשטרעקטן בליק פאר זיך,
זיי ס'שמרעקט א בלינדער אויס זיין האנט
צו נאך נישט שיינענדיקער ליכט.
די גייסט דורך חורבות פון דיין לאנד

* מאָרע — אַלאַבעט, מיט וועלכן די פּאָליטאָרעסטיורמע האָבן זיך באַנוצט צום
קאָנטאַקטירן זיך מיט אַ שכנותדיקער קאָמער דורך אַ וואַנט.

און זאגסט דעם הארץ נישט אן מער: „שווייג“,
און זוכסט די נאכט פאר דינע מרים.
דו קושסט אן אפגעברענטע צווייג
און זעסט איר מארגנדיקן צווייט.

6

אין פעלד-שפיטאל

באקוער פולק,
פערטע דרוויזע, צענטע באטאריי,
„ניין, סאקאדוץ, קאמאנדיר,
עס טוט נישט וויי;
עס טוט שוין גארנישט וויי —
נאר לאז מיך נישט אליין, פארבלייב מיט מיר.

ווי זעט דער הימל אויס ביי דיר אין לאנד?
ווי זאגט מען אויף גרוויניש — ליבע?
און אויב מ'בין איינע, איינע בלויז געבליבן,
און כוועל שוין קיינמאל מער...
ס'איז ווייך אזוי דיין האנט.

ווי גוט ס'איז, לעבנדיק, צו בענקען נאכן לעבן,
אין יעדער שעה, מינוט, אין חלום און אויף וואך,
און דאך נישט זיין צו דעם קיין קנעכט,
זיין גרייט עם אפצוגעבן...

ס'האט דיין זעניט-ארטילעריסט שוין גרויע האר,
נאר נאכן זיג — זיי וועלן ווידער שווארץ דאך ווערן —
מיר זענען ביידע אלט צוזאמען פופציק יאר.
פארוואס איז שווער צו אטעמען,
אלץ שווערעך?
פארוואס איז אלץ אזוי פארשמענדלעך מיר און קלאר?...”

ניין, ריוועלע שניידער, ס'איז נאך נישט די צייט —
 די זעלנערשע מי איז אויף לאנג דיר געגעבן.
 נישט איין מאל נאך וועסטו פאר הימישער ווייט
 זיך גרייטן צו שענקען דיין לעבן.

פאר פרייהייט

ער, די אייוערנע קראמעס צערייסן,
 באפרייען, באפרייען די ווייסל! —
 זיי שטארק, מיין קינד.

אין פרוילעכע שטראמען, אין קילע
 דאס אייגענע בלוט צו דערפילן —
 וועסטו עס דערפילן אצינד.

דערשווימען, דערשווימען, דערשווימען
 צו ליכטיקע ברעגן, צו גרינע,
 אונטערן פייער פון פיינט.

אין זילבערנע ארעמס זיך ווארפן,
 דערהערן איר טיפקייט איר שארפע
 מיט א גראנאט אין דער האנט.

די זון צו דערלאנגען פון וואסער,
 א ווארף טאן זי הויך איבער גאסן —
 און אונדזער פאן איבער איר.

אויסשרייען פרייד, זיי א ווייטיק,
 און אויסטרינקען דורשטיק די ברייטן —
 ווו ביסטו איצט, קאמאנדיר? — — —

קום איבער פארקן, קום איבער סקווערן,
 דו וועסט שווינגן, איך וועל הערן,
 אויב דו האסט נאך ליב צו שווינגן.
 ס'בליען אפגעברענטע צווינגן —
 דו האסט זיי אמאל מיט טרערן
 צוגעזאגט דאס בונטע בליען.
 ס'פאלט די זון אויף דיינע וועס,
 און דיין קליינער גלעט א צווינגל:
 „מאמע, זע, די ביימער בליען“...

אין דער עפאכע פון צמאם

ס'וועט וויימע ווייטקייט נאָענט ווערן
און אלע שמערונגען צעשמערט.
א מעלעכפאָן-דראָט וועט די שמערן
דירעקט פארבינדן מיט דער ערד.

ס'וועט דער קאָסמאָס שטיין מומער-נאָקעט
אנמקעגן פארשנדיקן גייסט,
און ס'וועלן ווערן דורכגעצאָקערט
אלע שמערן איינציקווייז.

אלץ צו דערקענען, צו דערגרייכן...
נאָר דו וועסט בלייבן נישט דערקענט.
דו וועסט מיט אייגן ליכט נאָר לייכטן
און ווערן נאָר פון ליכט פארברענט.

אין אלע צייטן, אלע צייטן
וועט נאָר דיין בלוט דיר זיין אַ האַר.
און ווער ס'וועט וואָגן דאָס צו ביטן
וועט צאלן מיט זיין טויט דערפאַר.

אָן דיר איז פינצמער יעדער וויסן,
אָן דיר איז יעדער פלאַס פארשוואַרצט.
די קראַפט — דו האַסט זי אויפגעריסן,
מיין צאָפּלדיק, מיין מענטשלעך האַרץ.

אינהאלט

זייט	
5	א ליד
6	ביסט ווידער דאָ...
8	אַ באַגעגעניש
9	ווײַטיק און פרייז
10	ערב מאי
12	טאַטע־מאַמע
14	פירסט, מאַמע, דאָס קינד ביים הענטל...
15	א קינד האָט פארבלאָנדזשעט...
17	ראַבי און מיכאַל ראָענבערג
18	צוט דיכטער נאַזיס היקמעט
19	איך...
21	זיי האָבן די אייגענע הערצער...
23	* * *
25	דער רויטאַרמייער אין מיין שטאָט
27	ביים דענקמאַל פון דאַנקבאַרקייט
29	א באַגעגעניש מיט יען סו־מין
30	א ליד
31	מיין בלומען באַריקאַדע
32	מיין היים
34	אַ שפּאַציר אין אַ האַרבסט־נאַכט
36	איינזאַמקייט
37	סיִהאַט פאַרפלאַנטערט זיך אין מייע האַר אַ כריזאַנטעמע
38	דו זאַגסט...
40	איך ווײַנטש דיר, טייערער, צום נייעם יאַר...
41	* * *
42	ביים ראַדיאָ־אַפּאַראַט אין אַ נאַכטיקער שעה

44	אויף יוליאן טווימס טויט
46	אויף דער גרענעץ־וואַך
48	* * *
49	אַ וועכטער
50	22 יולי
52	אַ ליד וועגן אַ יונגן בלעכער
53	יענעמס פרייד
54	א האַנט־דרוק
55	אין צוג
56	צו מיין פארטיילעגטימאָציע
58	פון אַ געשפרעך מיט אַ חבר
60	פאר פרייהייט
67	אין דער עפאָכע פון אַטאָם

